

HRVATSKA PREMIJERA DOKUMENTARCA JELENE NOVAKOVIĆ

“Škola hodanja 2” napokon u Bordinu rodnom gradu

Projekcija u kinu Urania prethodila je izložba u Srpskom kulturnom centru

Elena LUKIĆ

Dugoiščekivana hrvatska premijera novog dokumentarca redateljice Jelene Novaković “Škola hodanja 2”, o animatoru i “advokatu običnog čovjeka” - Borivoju Dovnikoviću Bordi, napokon je održana u kinu Urania. Prethodila je i izložba u Srpskom kulturnom centru Osijek, a premijera u njegovu rodnom gradu zaokružila je priču uz razgovor s redateljicom i Vesnom Dovniković, suprugom i bliskom suradnikom pokojnog Borda i dugogodišnjom glavnom tajnicom Međunarodne asocijacije animiranog filma. Kroz autobiografska svjedočenja i reinterpretaciju njegovih radova, autorov život doveden je u direktnu vezu s njegovim raskošnim umjetničkim ostvarenjima stripom, animiranim filmom i karikaturom, s posebnim naglaskom na bezvremensku animatorsku etidu o “Školi hodanja”.

- Bordin poznati film zove se “Škola hodanja” 1978. godine, ovo je dokumentarni film “Škola hodanja 2”, takozvani hollywoodski blockbuster nastavak, samo ovaj put s Bordom u glavnoj ulozi. Film smo snimali nešto više od pet godina, provodili smo svaki vikend po nekoliko sati zajedno. U filmu možete saznati više o Zagrebačkoj školi crtanog filma, o Borivoju Dovnikoviću, njegovoj umjetnosti, ali i o političkim i društvenim promjenama kroz koje je on živio u svom dugom životu. Bordo je rođen u Kraljevini Jugoslaviji, živio kroz NDH, Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju i onda na kraju Republiku Hrvatsku. I sve te promjene su naravno utjecale i na njegovu umjetnost i njegov život. Bordo je vrlo prepoznatljiv kao “advokat običnog čovjeka” i samim time taj običan čovjek u ovom filmu i igra glavnog ulogu. Jako sam sretna i uzbuđena zbog osječke premijere, i jako mi se sviđa ovdje. Reakcije su dosad vrlo pozitivne, pogotovo zato što ljudi očekuju jedan tipičan biografski dokumentarac, a u našem filmu je pristup malo drugačiji pa je samim time i zanimljiviji - kaže redateljica Novaković.

Film je imao premijeru na Međunarodnom festivalu dokumentarnog filma Beldoks

U SVEMU NA VRLO VISOKOM NIVOU

- Političke su okolnosti čak u jednu ruku bile i sklonе Bordi jer se u to doba u Jugoslaviji dosta ulagalo u umjetnost. Nije samo umjetnost buknila u pozitivnom smislu nego i glazba, slikarstvo, književnost. U svemu smo bili na vrlo visokom nivou, ali posebno u animiranom filmu. Mnogo godina i poslije, dok nije počeo taj masovni turizam, Zagreb je u svijetu bio prepoznat samo kao grad Zagrebačke škole crtanog filma. To sada čovjek ne može vjerovati, ali to je doista činjenica. Dakle, država je financirala proizvodnju, novac nije bio problem, a pogotovo kada su krenuli svjetski uspjesi. Nije bio ni problem cenzure, nitko se nije ni miješao u to, a postojala je, kao i svugdje kod nas, jedna vrsta autocenzure. Znalo se što se ne smije dotaknuti kritički, no to je ostavilo i više nego dovoljno prostora da se svaki umjetnik izrazi onako kako je osjećao i želio - rekla je Vesna Dovniković.

u Beogradu, a prikazan je i u Podgorici na Underhill festivalu te na Festivalu mediteranskog filma Split 14. lipnja. Zasad doista niže samo riječi hvale, a film je koncipiran kao razgovor sa svjetski priznatim umjetnikom uz prikaze vrhunskih animacija oblikovanih kroz povijesne smjene epohalnih društveno-političkih sustava.

- Bordina animacija bila je vrlo važna u svjetskim razmjerima u 60-im godinama jer to je bila jedna totalna revolucija u animaciji. Naime, animacija je prije toga bila sinonim za Disneyja, za filmove, za djecu, za životinje s tim slatkim figuricama, likovima. To je uglavnom bila zabava za djecu i za odrasle koji su voljeli dječje formate. I bila je isključivo zabava. U Zagrebu je 1960-ih godina počela jedna revolucionarna promjena u pristupu animiranom filmu, a ona se očitovala u tri glavna segmenta. Prvo je da animirani film više nije bio samo zabava za djecu nego umjetnost ravna svakoj drugoj grani umjetnosti. Drugo, teme koje su se obrađivale bile su općeljudske, ozbiljne teme, a treće je ta limitirana animacija koja je nastala zbog potrebe. Način na koji je animirao Disney bio je nedostižan, to je bilo jako skupo. To sve skupa stvorilo je jednu produkciju animacije u Zagrebu koja je odmah u svijetu pre-

poznata i nazvana Zagrebačka škola crtanog filma. I danas je izuzetno cijenjena i danas se stalno vrte ti filmovi po cijelom svijetu i zapisana je naravno u povijest animacije u svim knjigama i svugdje - objašnjava supruga i suradnica Vesna Dovniković.

U konstantnom sukobu s društveno-političkim izazovima i prirodnim zakonima, Bordo progovara o slobodi stvaralaštva i traži odgovor na vječno pitanje - postoji li sustavno okruženje u kojemu doista i istinski šetamo ili hodamo hromo, onako kako to čini njegov univerzalni junak. - Jako puno mi ovo znači. Nakon tri i pol godine što ga nema, kad vidim taj film, kao da su te tri godine nestale. Kao da će sada on doći. Opet čujem njegov glas, vidim te sitnice, sve one stvarčice koje su nas okruživale u našem zajedničkom životu. Jako mi je to emotivno, a s druge strane mi je jako drago da je Bordo opet prisutan među publikom i među ljudima, pa se nadam da će se publici sviđjeti - govori iskreno Vesna Dovniković. ■

5

godina sniman je dokumentarac o Borivoju Dovnikoviću Bordi